

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben negyedévre . . . 3 korona.
 Egészévre 12 " "
 Vidéken: negyedévre . . . 5 " "
 Egészévre 20 " "

László József
 laptulajdonos.

Harsányi Sándor
 felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Csapó-utca 9 sz. — Telefon: 275
 Kéziratok nem adóznak vissza.

Szélcsend a belpolitikában.

Debreczen, július 4.

A törvényhozás kapuinak bezárta után az érdeklődés a belpolitika eseményei iránt egyidőre ismét élénkebben fellobogott, mikor Széll Kálmán miniszterelnök Bécsbe utazott, hogy Ő felségének jelentést tegyen.

A kiegyezési tárgyalások válságos állapotba jutottak, sőt egy pillanatban a miniszterválság sem látszott kizártnak.

A király bölcsessége azonban rögtön felismerte, hogy személyváltozások még bonyolódottabbá tennék a helyzetet, hogy sem egyszerűsíteniék. A legkisebb hátrány, melyre el kellene készülni, erős kétsédelem lenne, holott mindenféle a tárgyalások gyors befejezését óhajtják.

Mint győzték le a válságos pontot, erről jóformán mit sem hallani és ez a magyar miniszterelnök sikerének látszik. Széll nagy barátja a nyilvánosságnak, de határozott ellensége a félnyilvánosságnak. A hivatott tényezők interpellációira adott

válaszaiban annyira megy, a menyire csak lehet s még a legkényesebb kérdések elől sem tér ki. Emlékszünk pl. oly esetre is, midőn Széll Kálmán a körülmények által kényszerítve, még a király szobájában történt jelenetekről és beszélgetésekről is nyilatkozott s ezért a királytól felmentést kapott. Ellenben esküdt ellensége minden közlésnek oly eseményekről, melyek még nincsenek lezárva, hanem oly utakon vannak, melyeknél nincs meg az a biztosság, hogy a nyilvánosságra jutás oly alakban történhetik, mely a tényeknek meg felel.

Ha tehát az Ő felsége elnöklésével tartott értekezletről érdemleges közlések nincsenek, joggal gondolhatjuk, hogy ezt a magyar miniszterelnök szándékára kell visszavezetni.

Mindamellett feltehető, hogy az említett értekezletben a két kormány álláspontjában tisztázás és közeledés történt, mert különben mi ezélja lenne, hogy az osztrák és a magyar szakminiszterek már legközelebb tárgyalni fognak.

Goluchowski gróf külügyminiszter jelenléte az értekezleten arra mutat, hogy a kereskedelmi szerződések kérdése is fejtegetések tárgya volt.

A felmondás joga mind a két kormányt megilleti ugyan és csupán ama feltételhez van kötve, hogy a felmondás szándékát a felmondás előtt hat hónappal egyik kormánynak a másikkal közölnie kell. De miután a szándék még nem végleges elhatározás, önként következik ebből, hogy ezt a szándékot ne vigyék ki a nagy nyilvánosságba s így ne vágjanak eléje a végleges elhatározásnak. A hibát, melyet tekintetben Ausztriában elkövettek, a menyire lehetett, úgy látszik, jóvá tették.

Ő felsége most már ischlben nyaral és a belpolitikában beállt a szélcsend.

A király nyári nyugalma szükségtelenül bizonyonyal nem fogják zavarni és ha a két miniszterelnök előterjesztés végett Ischlben meg fog jelenni, remélhetőleg jobb lesz az összhang, mint a szélcsend beállta előtt volt.

A „Szabadság” tárczája.

Zion City.

Írta: Hermann Miksa.

Alig van ország, melyben a népboldogítók üzlete úgy virágzik, mint az Egyesült Államokban. Már eltekintve attól, hogy egyes kártyavető 2-3 év alatt mesterségükkel vagyont szereznek — hiszen efajta iparlovagok nálunk is akadnak: igen figyelemre méltóak a néplélek mystikus hajlamait nagyban kihasználó csodagyártók tevékenysége s különösen a vallástanárok serege képezi speciálitását az Uniónak, melynek területén Európa alsó néprétegei a legalkalmasabb anyagot szolgáltatják ezen ügyes és néha zseniális amerikai „suckerek” céljainak.

Igaz, a legtöbben közülök rövid

idő után már eltűnnek a felszínről. De néha-néha akad egy, ki páratlan kitarással dolgozik „eszmejének” a kivitelén s egy ilyen zseniális, bámulatra méltó egyéniség Mr. John Alexander Dowie, Zion City istene, királya, ura. Még alig négy éve, hogy a chicagói rendőrség öt beszédei miatt, melyeket minden előzetes hirdetés nélkül az utczán tartott, a városból eltolonczoltatta. Új tanai, melyek a katolikus világ székhelyének Jeruzsálembe történendő áthelyezését, az uralkodó vallások törvényeiből összeállított új törvényeket hirdették, mindinkább felizgatták a népet s oly hallatlan sikerrel járt ezen új próféta működése, hogy a múlt évben, közel 100.000 híveinek eleget téve, a Michigan tó partján megkezdette Zion City felépítését, az új vallás és új szociális törvénykezés ideiglenes székhelyét megalapítva.

Nero és John Dowie. Nero korlátlan hatalommal uralkodott népe felett.

Dowie szava törvény Zion City polgárai előtt. Csakhogy Nero mulatott. tivornyázott, mialatt az örök város romba dőlt, Dowie pedig egy tornyot épített Zion City szívében, melynek magaslatáról nap-nap után nézi alkotásának fejlődését, haladását. Ezen haladás megdöbbentő mozzanatait fényképek örökítik meg a jövő kornak s jellemző, hogy a huszadik század elején egy új vallás alapítása képezi egyikét a legnagyobb sikerrel járó kulturfőntosságú mozgalmaknak.

Chicagótól 42 mérföldnyire emelkedik Zion City. Alig egy éve, még csak aféle telepnek látszott, a milyen Amerikában száz meg száz ponton létezik, hogy rövid idő múlva megint eltűnik. De Zion City 600 lélekből álló lakossága ezen rövid idő alatt 5000 emelkedett. Vagy ezer ház van épülőfélben, köztük a minden luxusszal ellátott Dowie család otthona.

Es milyen perspectívát nyit ezen te

Michelstädter S. E. & H.

Kizárólag czipő-raktár (Bevésett szabott árral.)

Piacz-u. 40. sz., a Hungária-kávéházzal szemben.

Fordulat az általános házbéradó ügyében.

Miniszteri kiküldött Debreczenben.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, július 4.

Négy hónap óta lázas érdeklődéssel várja Debreczen város közönsége Lukács László pénzügyminiszter döntését az általános házbéradó ügyében. A város minden polgárát igen közelről érdeklő kérdés, ez év márczius hóban került felszínre, a mikor Faust Elek pénzügyigazgató átiratban tudatta Simonffy Imre kir. tan. polgármestert, hogy az 1901-ik esztendőre Debreczenben is kötelezővé válik az általános házbéradó. A pénzügyigazgató átirata akkor óriási meglepetést és általános elkeseredést szült a közönség körében, mert az, hogy Debreczen városa is általános házbéradó alá vonandó, a polgárság tetemes, újabb megterhelését jelenti. Ebből a kellemetlen ügyből kifolyólag a közhangulat akkor teljesen Faust Elek pénzügyigazgató ellen fordult: sőt a márczius havi közigazgatási-bizottság ülésében is — melynél zajosabb ülése aligha volt valaha Debreczen város közigazgatási-bizottságának — olyan hangok merültek fel, hogy az ügy a pénzügyigazgató turbuzgósága folytán került napirendre. De a felizgott közönség csakhamar tisztába jött a fölött, hogy Faust pénzügyigazgató méltatlanul lett megtámadva, mert a pénzügyminiszterium már 1887 óta évről-évre sürgette az ügyet, míg most — a lakrésze-

ket összeirt vegyes-bizottság adatai alapján — 1868. évi XXII. törvény-cikk 4. §-a szerint, a pénzügyigazgató kénytelen volt Debreczen várost is az általános házbéradó alá vonni.

(A tiltakozás.)

A polgárság ez újabb megterhelése ellen Debreczen város közönsége nyomban fölemelte tiltakozó szavát. Elsőben a márczius havi közigazgatási bizottság ülésén — a pénzügyigazgató szokásos jelentése kapcsán — került szóba a kérdés. Ott heves vita tárgyát képezte az ügy, amely szenvedélyes vitában minden bizottsági tag részt vett. Élesen kritika tárgyává tették Faust pénzügyigazgató idevonatkozó jelentését s a bizottság tagjai — nem lévén felhatalmazva törvényes erővel bíró határozatot hozni — végül is a következő záradékkal vette tudomásul a jelentést:

A közigazgatási-bizottság a pénzügyigazgató javaslatát azzal a záradékkal fogadta el, hogy tekintettel arra, hogy a város polgármestere ezen jelentéssel kapcsolatban bejelentette, hogy az általános házbéradónak behozatalára vonatkozó és a tanácshoz érkezett határozat ellen jogorvoslattal él, a pénzügyigazgató jelentése egyelőre tudomásul vétetik s levéltárba elhelyezni rendeltetik.

Majd a legközelebbi tanácsülés elé került az ügy. A polgárság újabb megterhelése ott is a leghevesebb ellenállásra talált s különösen Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester tiltakozott az általános házbéradó kötelezővé tétele ellen, azzal érvelvén leginkább, hogy a lakrészeket összeirt bizottság munkája

téves, amennyiben a bérbeadott lakrészek száma nem képezik felét a létező lakrészek összes számának. A városi tanács tehát elhatározta, hogy a pénzügyigazgató átiratát a pénzügyminiszteriumhoz megfelelőbezi, a mit márczius hó folyamán meg is eselekedett.

(A pénzügyigazgató javaslata.)

Ez ingerült hangulat közepette, Faust Elek pénzügyigazgató az ellene támadt áramlattal szemben szükségét látta az öngazolásnak s így a saját, mint az érdekelt adózó közönség teljes megnyugtatósául, április hó 9-én sürgős javaslatot terjesztett fel a miniszteriumba, melyben világosan kifejtette kényes helyzetét és kérte a minisztert, hogy egy központi kiküldött vezetése alatt, a városi adókövetők bevonásával mielőbb vizsgálta felül az összeírás adatait. Sőt ezen előterjesztését, az illető ügyosztálynál személyesen is megismételte, hogy az újabb megadóztatás ódiáját teljesen elhárítsa magáról.

A most beállott fordulatot tehát a Faust pénzügyigazgató javaslata is nagyban előmozdította, noha többen a város vezető férfiai közül fáradoztak még az ügyben.

(A főispán közbenjárása.)

A városi tanács felebbezése márcz. végén érkezett a pénzügyminisztériumba, a midőn a város közönségét még mindég élénken foglalkoztatta a kellemetlen ügy és a kedélyek egyáltalán nem csillapultak. Ez, valamint maga, a közérdekű ügy renkívüli fontossága, arra készítette Puky Gyula főispánt, aki minden tekintetben a legönzetlenebbül szíven viseli a polgárság érdekeit, hogy személyesen informálja Lukács László pénzügyminisztert az ügy állásáról. Puky Gyula főispán, Simonffy Imre polgármesterrel együtt kereste fel a pénzügyminisztert és minden tekintetben megvilágította előtte a kérdést, egyszersmind jóakaratóba ajánlva Debreczen város közönségének felebbezését.

Lukács miniszter készséggel megígérte az ügy tüzetes tanulmányozását s e célból nyomban kiosztotta egy miniszteri szakközegnek, aki alapos revízió alá vette a lakrészeket összeirt bizottság lajstromait. De mert az ügyben való döntés mindezek dacára késett, időközben Dobiecki Sándor országgyűlési képviselő is többször sürgette a miniszteriumban; sőt Lukács miniszternél személyesen is közbenjárt, sürgetve a döntést.

(A miniszter döntése.)

Tegnap érkezett le a debreczeni pénzügyigazgatóságához a miniszter döntése, a mely egészen új fordulatot ad az ügynek s remélhető, hogy a polgárság — legalább ezidőtájt — az újabb megterheléstől megszabadul.

Lukács László pénzügyminiszter ugyanis, tegnapi leiratában értesíti Faust Elek pénzügyigazgatót, hogy úgy a város felebbezésének, — mint a pénzügyigazgató javaslatának helyt adott és a lakrészeket összeirt bizottság munkáját egy miniszteri kiküldöttel itt a helyszínen

lepesek fáradhatatlan munkája! Az új vallás metropolisában pár év múlva hatalmas templom fog állani, minden utca minden boulevard oda vezet. Ezen templomból fogja hirdetni tanait, Dowie. Ő ki maga, az ujjáteremtő. Ideálja: Jeruzsálem közelében alapját vetni ama nagy hatalomnak, mely egykoron az egész katolikus világot onnan fogja uralni.

Dowie megtérítő varázsa még rejtély a világ előtt. Vallásossági mámor okozza-e ezt a sikert, avagy Dowie egyéniségének hihetetlen hatása, nem tudják. Tény az hogy tanainak, doctrinájának ezer meg ezer követője akad s dacára, hogy az amerikai katolikus sajtó szélhámosnak, blasphemikus iparlovagnak nevezi — mert ő istentől küldött prófétának vallja magát, — folyton nő az áradat s kiszámíthatatlan akciójának hová fejlődése.

Milyen abszolút hatalommal uralkodik Dowie halgatói felett, azt vasárnapokon látni, ha a templom gyanánt használt ideiglenes faépület emelvényéről hirdeti isteni küldésének tanait. Hogy mire képes egy férfi energiája, azt mutatja az ő műve, azt hangoztatja az ő szónoklata. „Ime — így mondja — a város rohamosan fejlődik, a bevándorlók egész özöne jön nap nap után s ha a katolikus egyház talán most még elég hatalmas arra hogy ezen páratlan fejlődést kis terüle-

tünkre szorítsa, az az egy már most is bizonyos, hogy törvényeimnek legszebbike legideálisabbja az egész világ gazdasági viszonyait van hivatva új alapokra fektetni azon eszme, hogy az én kis birodalmamban a munkát annak teljes értéke után megfizessék. És vallás csak ott van, ahol munka van.”

És Dowie polgárainak munkát is szerez. Zion-Gity hazája lesz azon iparúrnak, mely az Egyesült Államokban még gyerek korát éli, a csipkegyártásnak s a Lake Michigan partján már is épülnek a nagy gyárak. Dowie meg van győződve, hogy öt év múlva Zion-Gity gyár ipara egy nagy kereskedelmi kikötő építését teszi szükségessé.

Valószínű sőt, bizonyos, hogy a század végén Dowie tanai és varázsa el lesznek feledve. De Zion-Gity örök emlékét fogja képezni ezen rendkívül érdekes férfi tevékenységének, a ki prófétáskodásával milliókra menő vagyont szerzett, embertársai ezreinek rajongó szeretetét és becsülését bírja és föltehető, hogy ötven év múlva ott, ahol néhány hónap előtt még végtelen pusztaság terült el, egy viruló kereskedelmi és hajózási gőcpont fog állani, Zion-Gity, a katolikus egyház legerősebb bástyája az új világban.

fölülvizsgáltatja, vagyis: a lakrészek újabb összeírását elrendelte.

A miniszterium kiküldötte, aki már a közeli napokban Debreczenbe érkezik, Hank Gyula pénzügyi tanácsos, számvevőségi főnök elnökléte alatt újabb bizottság alakul a lakrészek összeírására. A bizottság két állami és két közigazgatási közegeből fog állani s ezek lesznek hivatalva megállapítani, vajjon az előbbeni bizottság a külsőségen talált cselédházakat tényleg bérbeadott lakrészeknek konskribálta. Mert a városi tanács felebbezése szerint az egész ügyben ez képezi a differenciát.

Mi is azt hisszük, hogy az előbbeni bizottság adatai csakugyan fölületesek, tévesek, mely esetben a város közönsége föltétlen megszabadul az újabb adóval való megterhelhetéstől.

Kossuth liget Debreczenben.

A gazdasági egyesület, a városi tanácshoz.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, július 4.

Megemlékeztünk már e lapok hátsó oldalán arról a hazafias és közérdekű indítványról, mely a debreczeni „gazdasági egyesület” legutóbbi választmányi ülésén hangozott el s melynek eredményeképp, az egyesület „Kossuth liget” elnevezéssel gyümölcsfaiskolát kíván létesíteni.

E határozatából kifolyólag az egyesület tegnap nyújtotta be megkeresését a városi tanácshoz, mely — legalább úgy hisszük, nem fog elzárkózni az érdemes és figyelemre méltó javaslat elől.

A „debreczeni gazdasági egyesület” beadványa egész terjedelmében a következő:

Tekintetes Városi Tanács!

Felesleges indokolni, hogy a gyümölcsfa tenyésztés mily nagy fontossággal bír és mily számottevő tényezővé vált ma hazánk közgazdaságára.

Statisztikai adataik szerint a gyümölcs termelés és értékesítéséből közel 20 millió koronára megy kivitelünk.

Keeksemét és Nagy-Körös egy millió korona értékű kajszinbarack, meggy és szőlőt szállít el vasuton, az abauj-torna-megyei Göncz város cseresznyéből 20 ezer koronát, Kis-Szeben Sárosmegyei város kajszinbarackból 25 ezer koronát, Máramaros-megye csak almából egy millió koronán felül vesz be.

Debreczen szab. kir. város területén a gyümölcsfatenyésztés ma a legelhangyoltabb állapotban van és annak haladéknélkül javítása elodázhatatlanul is szükséges és pedig nemesak közgazdasági szempontból, de hazafias kötelességből is, mert a hazai földnek gyümölcsfákkal való beültetése minden beszédnél valóban többet ér cselekedet.

Egyesületünk nevében azon tiszteletteljes kéréssel járulunk a tekintetes Városi Tanácshoz: méltóztassék Debreczen szab. kir. város törvényhatósági közgyűléshez pártolólág előterjeszteni azon kérelmünket, hogy a mikespercsi országút mellett fekvő, mintegy 40 holdnyi s a város tulajdonát képező, részben eddig trágya lerakásra szolgált homokos terület, a debreczeni gazdasági egyesületnek gyümölcsfa-iskola és gyümölcsfa-telep célra 30 évi időtartamra átengedtesék évi egy arany jogelismérési díj fizetés mellett azon kötelezettséggel, hogy ezen területet az egyesület a kített idő leteltével a beruházásokkal együtt Debreczen szab. kir. város rendelkezésére lesz köteles kárpótlás nélkül visszabocsátani.

Egyesületünk ezen területen fokozatosan fog gyümölcsfa-iskolát és gyümölcsfa-telepet létesíteni és a nemes oltványokat előállítására fogja Debreczen város polgárságának átengedni, miután a gazdasági-egyesület ezen vállalatával azt óhajtja elérni, hogy Debreczen polgársága a debreczeni talajnak megfelelő és teljesen megbízható gyümölcsfát kaphasson és polgárságunk a gyümölcsfa termelést megkedvelje és azzal haszonnal foglalkozzék; mert gyümölcstermelésük azért jutott e mai szomorú állapotba, hogy polgárságunk a debreczeni égalji, fekvési és talajviszonyoknak megfelelő fajtája és nemű nemes oltványokat be nem szerezhette s a drága pénzen más vidékről hozatott oltványok épen ezen ok miatt jórészen kivesztek és a gyümölcsfa-termeléssel az is kénytelen volt fölhagyni, a ki azzal kedvteléből kívánt foglalkozni.

A közgazdasági érdek mellett egyesületünk a gyümölcsfa-iskola létesítése által még azon célzót is elakarja érni, hogy az oktatási helyül szolgáljon az elemi iskolák növendékeinek.

Az 1894. évi XII. t.-cz. 43. §-a szerint Debreczen sz. kir. város köteles községi faiskolát létesíteni és annak a szükséges kellékekkel ellátásáról intézkedni s a 46. §. rendelkezése szerint gondoskodni, hogy a tanköteles gyermekek a vallás- és közoktatásügyi Miniszter ur által a földművelésügyi Miniszter ural egyetértőleg kiadott utasítás szerint a fatenyésztésben gyakorlatilag oktattassanak.

Egyesületünk kérelmének teljesítése által a községi faiskola kérdése megoldva lesz.

De megoldást nyerhet egyesületünk kérelme teljesítése által egy másik fontos kérdés: a gazdasági ismétlő iskola kérdése is.

A 1868. évi XXXVIII. t.-cz. rendelkezése szerint mindazon községekben, a melyekben a lakosság tulnyomó része gazdálkodással foglalkozik, köteles a község gazdasági ismétlő iskolát felállítani és fentartani.

Egyesületünk készséggel ajánlja fel ezen célra is gyümölcsfa-iskoláját, hogy a gazdasági ismétlő iskola ott állíttassék fel és épen ezen két utóbbi körülmény miatt kéri egyesületünk a mikespercsi út melletti 40 holdnyi területet, mint a hova az iskolák növendékei minden nehézség nélkül mehetnek ki.

Tekintetes Városi Tanács! A midőn tiszteletteljes kérelmünket teljesíteni kérjük, bizton reméljük, hogy ezáltal Debreczen szab. kir. város polgárságának oly jövedelmi forrást nyithatunk, mint a minő jövedelmi forrást birnak a fent nevezett városok gyümölcstermelésükből s bizton reméljük, hogy a gyümölcsfa-iskola első berendezéséhez megadatik az államsegély a szükséges vadonczok és anyafáknak díjtalan adományozása által és Debreczen szab. kir. város törvényha-

tósága is kellőleg fogja elősegíteni egyesületünket az összes lakosság érdekében munkájában.

Debreczen, 1902. június hó 29.

A debreczeni gazdasági egyesület nevében mély tisztelettel

Rácz Lajos,
titkár.

Rickl Antal,
elnök.

Kulhanek, a pénzhamisító.

A kire nem lehet bizonyítani.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, július 4.

Kulhanek Adolf neve igen ismerős a debreczeni rendőri körökben. Tavaly a debreczeni lapokban is igen gyakran fordult meg a neve, mert rendkívül gyanus viselkedéseivel magára vonta a hatóság figyelmét és pénzhamisítás gyanuja miatt a debreczeni ügyészség foglya volt, majdnem hat hónapon keresztül. Miután az ügyészség fogházából kiszabadult még soká maradt Debreczenben és hol itt, hol ott feltűnt elegáns megjelenésével, drága ékszereivel. Nagy tervei is voltak s miként ő mondta pénzzel is bőven el volt látva. De hogy a pénzt honnan szerezte, azt kivülről senki sem tudta.

Egyszer csak eltűnt Debreczenből s azóta semmit sem hallatott magáról, míg tegnapelőtt a nagyváradai rendőrséggel gyűlt meg a baja. Pénzhamisítás gyanuja miatt tartóztatta le a nagyváradai policzáj, de mint itt Debreczenben, ott sem lehetett rábizonyítani a turpisságot s két napi vizsgálati fogság után tegnap végre szabadon bocsátották, de tolongás után kísérték illetőségi helyére, Karczagra.

Nagyváradai kalandjáról egyik nagyváradai ujság a következőket írja:

A nagyváradai pénzhamisító banda két tagja, akit Pataky Károly rendőrfogalmazó tegnapelőtt a szőlőhegyen letartóztatott, még mindig a rendőrség börtönében ül. Még aznap erős vallatás alá vették mind a két pénzsinálót, azonban semmit se vallottak. Végre tegnap sikerült a vizsgálat és vallatás során megállapítani a nevüket. Az egyik Kulhanek Adolf, aki kiváló előszeretettel használta a Nagy Károly, Farkas Károly és Vilzsek Károly álneveket. A naczionaléja különben a következő: Kisterenyén született és foglalkozására nézve bognár, de a rendőrség bünkrónikájában gyakran lehetett a nevével találkozni, amennyiben betöréses lopásért és orgazdasággért már öt ízben büntetve volt. Sőt a múlt évben Debreczenben közel félévi vizsgálati fogságban is ült. Akkor pénzhamisítás gyanuja alatt állott, de semmiféle bizonyítékot nem tudtak felhozni ellene s szabadon bocsátották.

A társa és egyszersmind az uton hű kísézője egy biharmegyei ember: Rózsinger Armin. Több évvel ezelőtt kiment Amerikába. Hogy odakint az újvilágban mivel foglalkozott, arról hallgat a krónika.

Nagyon ügyes rajzoló, aki valószínűen a bankók rajzat készítette. Most alig egy éve jött vissza Amerikából s mindketten Karczagon telepedtek le.

A hamispénzen, a melyből óriási mennyiségűt gyártottak, akként adtak

tul, hogy nagy jószágot vásároltak rajta, amit ismét eladtak, vagy pedig kisebb mennyiségű jőpénzért tizszeres összeget is adtak. Az ilyen kiszemelt áldozatokat rendszeresen felesalták Budapestre és ott kifosztották őket.

Igy akartak tenni Fényes Imre hegykerülővel is, a ki szinteg beleegyezett a vásárba, azonban titokban jelentést tett a dolgról a rendőrségnek, amely így hatalmába kerítette a kitűnően szervezett banda főalakját.

A rendőrség, mint már jeleztük, távirati megkeresést intézett azokhoz a hatóságokhoz, ahol a pénzhamisítók operáltak, válasz azonban mindeközéig nem érkezett.

Papoleczy Ferencz t. főkapitány különben azonnal elutazott Karczagra, ahol az ottani rendőrséggel együtt házkutatást tartott a két pénzhamisító lakásán. Itt is találtak apróbb bűnjeleket.

A két pénzhamisítót valószínűen Karczagra kísérik. Előbb azonban lefényképezték őket s az arcképük immár ott díszleg a rendőrség albumában.

UJDONSÁGOK.

Ujabb betörési kísérlet.

A meglékelt vasredő.

Tegnap este 10 és 11 óra között a Szent-Anna-utcán újabb betörési kísérletet követett el két ismeretlen ember. Pintér Gusztáv órás kirakatának vasrollóját zúzták be, valami éles aczél-eszközzel s olyan léket törtek rajta, a melyen egy gyerek ökle befér. A betörők azonosok a kedden éjszaka garázdálkodott betörőkkel és így nem lehetetlen, hogy most már helyes irányba terelheti a rendőrség a nyomozást s mielőbb hurrokra keríti a vakmerő betörőket.

A tegnap este elkövetett betörési kísérlet valóban példátlan vakmerőségre, de egyszersmind a legravaszabbul kiesztelt fufangra vall. — A vakmerőség azért példátlan, mert esti 10 és 11 óra között, a midőn a forgalom még elég élénk, alig száz lépésnyire a rendőrség bünyügyi osztályától merték a betörést elkövetni. A legravaszabbul kiesztelt fufang pedig abban áll, hogy a betörők szándékosan választják meg működésük időpontját akkorra, a midőn a kocsiforgalom még meglehetősen élénk. — Ezt ugyanis tegnap este konstataulta Végh Gyula h. főkapitány s következtetése igen helyes. A gaz fickóknak ugyanis sajátságos módszerük van. Rendszerint ketten mennek „munkába”; az egyik lesbe áll, a másik pedig odalapul a kiszemelt kirakathoz. A mint egy kocsirobog el előtte, ezt a zőrejt használja fel a betörő s abban a pillanatban, midőn a zörgés legerősebb, hatalmasan belevágja a kezében készen tartott éles vaseszközt a rollóba. Az ütést elnyeli az ott elhaladt kocsirobogása s aztán vár megint addig, míg másik kocsirobogás közlekedik s újból belevág a kirakat vasredőjébe. Ehhez már oly bámulatos gyakorlatuk van, hogy 3—4 ütással olyan léket vágnak a kirakat vasrollóján, hogy karjuk

belefér és nyugodtan kiszedhetik a kirakathoz tartozó értéktárgyakat.

A tegnap esti betörők kísérletét dr. Guttfreud Sámuel ügyvéd cselédje vette észre, aki figyelmeztette a közelben levő rendőrt, hogy a Pintér Gusztáv kirakatát valaki erősen döngette. Két embert látott az üzlet körül, az egyiket közvetlen a kirakat előtt, a másik meg valamivel távolabb fel s alá sétált, nyilván lesben állott. A két alak, a mint a rendőrt közeledni látták, nyomban vad futással elmenekültek.

Pár perczelés később már mozgósítva lett egy egész csapat rendőr Baróc András rendőrbiztossal, e két elmenekült ember kézrekerítésére. Nem lehetetlen, hogy még az éj folyamán rájuk akadnak s sikerülni fog az egész bandát ártalmatlanná tenni.

Torday Gábor meghalt.

Debreczen, július 4.

A régi ügyvédi kar egy tekintélyes, buzgó tagja halt meg ma reggel. Torday Gábor, a jovialis, jókedvű örökké vig ügyvéd, hunyta le örök álmra szemét, mély gyászba sujtva, szerető családját és nagyszámu barátait. Az elhalt ügyvéd 57 éves volt csupán és Debreczennek egyik jól ismert alakja, aki valamikor egyike volt az elsőnek az ügyvédek sorában. Virágzó, jóhírnévként örvendő irodája volt, csupán az utóbbi pár évben vonult vissza némileg attól a lázas tevékenységtől, amely őt jellemezte és csendesen élt családjával és barátai körében.

Torday Gábor a városi nagy dalárdának volt oszlopos tagja egész az ideig, ameddig a Konstantinápolyi utból kifolyólag konfliktus nem támadt a dalárda vezető emberei között.

Akkor lépett ki Torday a dalárdából, melynek számos éven át zászlóvivője volt és egyike azoknak, a kik a legnagyobb lelkesedéssel működtek mindig a dalárda felvirágoztatása körül.

Egész legendák járnak szájról-szájra Torday Gáborról. Különösen diák korában vitt nagy szerepet a debreczeni ifjuság körében. Annak idején még virágjában volt az ifjusági tüzoltó-egylet, melynek — ugynevezett „vasbotos” elnökségét is elnyerte esodálatos bátorsága és nagy testi ereje révén. Az akkortájt még divó utcái sövényeket játszi könnyedséggel törte át a vasbottal, ha valahol tűz ütött ki és a rövidebb utat kellett választani. Az ifjuság pedig lelkesedve törtetett a nyomában.

Egy sokat fáradott és nagy munkát végzett ember száll a sirba Torday Gáborral. A városban általános részvét nyilatkozik meg az özvegy és három gyermeke iránt, akik a legjobb családapát veszítették el az elhunytban. Temetése f. hó 6-án, vasárnap délután 5 órakor lesz a Széchenyi-utcai halottsháztól.

Az elhunytról családja a következő gyászjelentést adta ki:

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó férj, apa, testvér és vőnek

Néhai

TORDAY GÁBOR

ügyvédnek

folyó hó 4-én, reggel 9 órakor, tevékeny életének 57-ik, boldog házasságának 21-ik évében történt gyászos elhunytát.

Kedves halottunk földi részei folyó hó

6-ikán, délután 5 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint, a Széchenyi-utca 12-dik számú házuknál tartandó gyászima után, a Kossut-utcai temetőben örök nyugalomra tételni.

A végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és az elhunyt jó ismerőseit szomorodott szívvel meghívjuk.

Debreczen, 1902. július 4.

Bánatos neje: özv. Torday Gáborné, szül. Gaszner Gizella; László, Margit és Gábor gyermekei. Testvére: Torday Imre és családja.

Áldás és béke poraira!

A közigazgatási tanfolyam befejezése.

A képesítő vizsgák bizottságai.

Tegnap délelőtt kezdődtek az immár végetért közigazgatási tanfolyam képesítő vizsgái. A kilencvenhárom hallgató képesítője valószínűleg öt napot vesz igénybe.

A vizsgálatok három bizottság előtt folynak. Az elsőnek elnöke Paky Gyula, Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánja, helyettese Barta Béla dr. jogakadémiai tanár, a tanfolyam helyettes igazgatója. A második vizsgáló-bizottság elnöke Wesszprémy Zoltán megyei főjegyző, a tanfolyam vezetője, helyettes elnök Abraham László városi tisztifő-ügyész. A harmadik bizottság élén Péntes Sándor megyei árszékeli elnök áll, kit Körösi Kálmán dr. ügyvéd, tanfolyami előadó helyettesít.

A bizottságok kérdező belfogjai a tanfolyam előadói: kültagjai pedig a következők: Gajzágó Béla dr. kir. táblai bíró, Kiss Endre kir. ítélőtáblai bíró, Fauszt Elek m. kir. pénzügyigazgató, Csányi Viktor kir. tanfelügyelő, Dumbrava László m. kir. állami anyakönyvi felügyelő, Megyeri Pál dr. ügyvéd, Nagy Lajos dr. ügyvéd, Tüdös János dr. ügyvéd, Orosz Sándor főszolgabíró, Wass Antal kir. törvényszéki bíró, Somossy Béla polgármester (H.-Böszörmény), Paky Károly rendőrkapitány (H.-Böszörmény), Papp Sándor községi jegyző (Nádudvar) és Joga Mihály pénzügyi segédtitkár.

* **Személyi hír.** Dr. Wolafka Nándor püspök, a debreczeni róm. kath. egyház népszerű prépost plébánosa tegnap délután hosszabb tartózkodásra külföldre utazott.

* **Polgári iskola Debreczenben.** Immár bizonyos, hogy szeptember hó elején a kereskedelmi iskola modern felszerelésű épületében megnyílik a polgári iskola első és második osztálya. Az iskolát állító Kereskedő Társulat kebelében Csányi Viktor tanfelügyelő utmutatása mellett serényen folynak az előmunkálatok arra nézve, hogy az iskolaépület tágas és világos tantermeiben a modern követelményeknek megfelelő berendezéssel, jeles tanerőkkel, az előirt felszereléssel induljon meg az iskolai év. A városban mutatkozó érdeklődésből következtetve, tanulókban nem lesz hiány. Mert mind azok a szülők, a kik fiaikat nem szánják tudományos pályára és akik eddig csak kényszerűségből adták gyermekeiket a gimnáziumba vagy reáliskolába, most a kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági pályákra előkészítő gyakorlati iskolába küld-

hetik a latinból vagy egyéb nehéz disciplinától fázó fiaikat. Az első osztályba oly tanulók léphetnek, a kik legalább 9. évüket betöltötték és az elemi iskola negyedik osztályát jó sikerrel végezték vagy ennek megfelelő ismereteiket felvételi vizsgálat után igazolják. A második osztályba azok léphetnek, akik a polgári iskola, a gimnázium vagy reáliskola első osztályát elvégezték, valamint minden oly tanuló, a ki koránál fogva az osztályba beillik és vizsgálatot igazolja, hogy az előző osztályban megkívántató ismeretekkel bír. Minthogy a polgári iskola egy-egy osztályába 50 tanulóval többet felvenni nem lehet, jól teszik azok a szülők, a kik fiaikat ide szánják, ha helyet biztosítanak gyermeküknek a felső kereskedelmi iskola igazgatóságánál való előjegyztetés útján. Az iskola szervezetére, tandijára, tanerőire stb. vonatkozólag legközelebb hozunk bővebb értesítést. Öröndetes jelenség, hogy a polgári iskolával Debreczen egy újabb miniszteri intézettel gazdagodik.

* **A világitási bizottság ülése.** Debreczen szab. kir. város törvényhatóságának világitási bizottsága tegnap délután három órakor ülésezett Körner Adolf tanácsnok elnöklété alatt. A bizottság Debreczeni Jenő gázgyári igazgató jelentéseit vette tudomásul, majd apróbb ügyeket tárgyalt le, melyekkel végezve, az ülés délután négy órakor véget ért.

* **A város szemete — a miniszter előtt.** Bernát Jónó csak nem tud bele nyugodni, hogy a város az utcáseprést és szemétfuvarozást pályázat mellőzéseivel Zoltán Józsefnek adta oda. Bernát Jenő a városi tanács határozatát tudvalevőleg megfélebbezte a közgyűléshez. A közgyűlés azonban szótöbbséggel jóváhagyta a tanács javaslatát s így Bernát ismét elesett a szemét üzlétől, vagyis: módjában sem állott pályázni, mert a közgyűlés határozatából kifolyólag a városi tanácsnak nem kellett pályázatot kiírni. Bernát Jenő most a közgyűlés határozatát, a mely szerinte szabálytalan, megfélebbezi a belügyminiszterhez. A felebbezésben — mint értesülünk — leginkább azt hangsúlyozza, hogy a szavazás szabálytalanul történt. Ez ugyan igen valószínűtlen, mert Puky Gyula főispán elnöklése mellett, aligha történhetett a szavazásnál szabálytalanság. A felebbezést nem kevesebb, mint száz városatyia írta alá. Innen is látható, hogy a szemétkben milyen sokan szeretnek piszkálni.

* **Értékes lelet a nyiracsádi templomban.** A templomi leletek az utóbbi időben napirenden vannak. Középkori értékes, kincseket érő festmények kerülnek ki a templomi vakolat alól és a muzeumok nem egy nagyszabású műkincshez jutnak a felfedezések folytán. Ujonan a nyiracsádi ev. ref. templomban a vakolat lefejtése közben bukkantak értékes festményekre. Az ottani lelkész, Sebeők István, most a debreczeni egyház útján kérvényt intéz a miniszterhez, hogy némi segélyt utaljon ki a leletek fentartásának céljaira. Az ezer esztendő műkincsek remélhetőleg ez uton ismét megszívleendő állapotba jutnak.

* **Az elemi iskolák értesítője.** A múlt évben Wlassics miniszter az elemi iskolai bizonyítványok helyett értesítő könyvecskék kiosztását rendelte el. Most arról

értesíti a miniszter a tanfelügyelőséget, hogy ezek a könyvecskék a középiskolai felvételeknél mint szabályszerűek fogadandók el, amennyiben teljesen pótolják az eddigi bizonyítványokat.

* **Ki lesz a jogi dékán?** A Debreczeni Ujság tegnapi számában az új jogkari dékánról megemlékezve azt írta, hogy dr. Helle Károly átadta a tisztségét dr. Orosz Istvánnak. Felkértünk annak kijelentésére, hogy nem Orosz István, hanem dr. Ozory István jogakadémiai tanár lett ez évben a jogkari dékán.

* **A lelencház és a miniszter.** Megírtuk a minap, hogy a Debreczenben építendő lelencház ügyében Ruffy Pál, az országos lelencházak miniszteri biztosa és Némethy Károly min. tanácsos lennjártak Debreczenben, hogy a lelencháznak hová való építésének helyét megállapítsák. Tudvalevő, hogy a miniszteri kiküldöttek azért jártak személyesen Debreczenben — mert a belügyminiszter közegészségügyi szempontból kifogásolta azt a helyet, t. i. a sertésvágóhid szomszédságában levő területet, a hova a város a lelencház otthonát építtetni akarta. A miniszteri kiküldöttek azonban — miután a területet megtekintették — a célnak megfelelőnek találták és abban is történt a megállapodás, hogy a lelencház a város oda fogja építtetni. Ezzel mindenki befejezettnek hitte a régen vajdó kérdést, míg ma újabb meglepetésben részesül Puky Gyula főispán, a miniszter részéről. A belügyminiszter ugyanis, a legutóbb történt megállapodás dacára, — fenntartja aggályait a kiszemelt helyre nézve s arról értesítette Puky Gyula főispánt, hogy ott, azon a helyen, közegészségügyi szempontból semmi körülmények között sem hagyhatja jóvá a lelencház fölépítését. Így tehát ismét — tudja isten meddig — elodázódott a fontos társadalmi kérdés megoldása.

* **A betörők nyomozása.** A rendőrség még mindig a legerélyesebben nyomozza a tegnapelőtt éjszakai betörőket. Tegnap úgy látszott, hogy már-már nyomába van a rendőrség a betörőknek, de ma már ismét nincs remény a tettesek mielőbbi közrekerítésére, mert kiderült, hogy a vizsgálat eddigi iránya aligha vezethet nyomra. Egy *Vieser* nevű embert gyanúsítottak a betöréssel, akit a debreczeni rendőrség intézkedése folytán Nagyváradon tegnap le is tartóztatták, de az illető igazolni tudta alibijét s így rögtön szabadon kellett bocsátani. A rendőrség most egész új irányba terelte a nyomozást, de alig hisszük, hogy egyhamar hurokra kerüljenek a gaz fickók.

* **Letartóztatott csavargó.** Jó fogást csinált tegnap a rendőrség. Notorius, rég körözött csavargót tartóztatott le Léner János személyében, a ki nem kevesebb, mint tizennégyszer volt már kitiltva a kálvinista Romából. A jeles alakot illetőségi helyére fogják toloncsolni.

* **Mocsárba fullt gyermek.** Kozma Laszló földműves 10 éves Lajos nevű fia tegnap délután 5 és 6 óra között a városi téglavetőben játszadozott több gyerekekkel együtt. A téglavetőhöz közel levő mocsárhoz kerültek e közben s a kis Lajos gyerek véletlenül beleesett a mocsárba, a mely alig térdig érő víz. De

oly szerecsétlenül esett fejjel lefelé a piszkos vízbe, hogy pár percz alatt belefult. Tóth Lajos téglavetői lakos vette először észre a vízben fekvő gyereket, de mikor meglátta, már halott volt a kis Lajos. Az esetet azonnal jelentették a rendőrségnek, a honnan Fehér Mihály rendőrbiztos és Balkányi Emil dr. kerületi orvos mentek ki a helyszínére. A kis hullát beszállították a közkörházba.

* **Beiratások az Abeles-féle tanintézetbe.** Az Abeles-féle polgári és elemi leányiskolában a jövő tanévre való beiratkozások f. hó. 15-ig délelőtt 9—12, délután 3—5-ig fogadtatnak el, miről a tisztelt szülőket ez uton értesíti az igazgatóság.

* **Péntek Margit temetése.** Egy gyönyörű fiatal leány temetése lesz holnap. A temetés általánosságban mindig szomorú, de a holnapi leirhatatlan szomorú hatással van az emberre. Tizenhét évvel meghalni: maga a tragikum, a költészet tragikuma. Egy összetört leányszív minden fájdalom hatja át az embert, amikor ezt leírja. Szinte sir a toll, amely betűbe önti a szomorú hirt, a Péntek Margit szomorú tragédiáját. Péntek Margit elment oda, ahol nincs bu, a hol nincs fájdalom és mivel mindenkit meghatott az ő tragikus sorsa: ime kötelességszerűleg regisztráljuk egy fiatal élet utolsó mozzanatát, a temetését. A korán elhunyt fiatal lányt holnap, szombaton délután 3 órakor temetik a József kir. herceg-utca 16. sz. gyászszobából.

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET.

— **(Jön a Tarka Szinpad.)** Azaz, hogy mire e sorok megjelennek, már itt is van a Tarka Szinpad, a főváros színház életének ez a fölötté érdekes szenzyciója, mely három estére szombaton, vasárnap és hétfőn megélnéki Debreczent. A Tarka Szinpad országos vendégszereplése iránt óriás az érdeklődés, mindenütt elkapkodják az összes jegyeket és a Tarka Szinpad valósággal meghódítja a közönséget. A Tarka Szinpadnak egyébarát saját külön műsora van, mely egészen új, friss, elmés, énekes és bohó számokból áll. Mindent, a mit előad a Tarka-Szinpad, egyenest az ő számára írtak a legnevesebb írók. Költők és zeneszerzők, hogy kiszorítsák az idegen orfeum- és brettehszellemet és megmagyarosítsák, irodalmi becsüvé tegyék a könnyebb fajtájú szinpad termékeket. Harsogó kaczagás, tüntető taps, nagy tetszés kíséri a Tarka Szinpad előadásait, melyeken Herczeg Ferencz, Gárdonyi Géza, Rudnyánszky Gyula, Szomaházy István, Heltai Jenő, Pásztor Árpád, Máder Raoul, Konti József, Tarnay Alajos, Donáth Lajos, Lányi Ernő stb. alkotásait fogjuk megismerni. A bemutatkozó előadás ma szombaton este lesz a Bika dísztermében. Mindössze csak 3 este vendégszerepel itt a Tarka Szinpad, mert szervezett körútjában még 27 város van hátra. Jegyek a Tarka Szinpad mind a három előadására előre

válthatók László Albert könykereskedésében, páholy 5 forint, elsőrendű támlásszék 1 frt 20 kr., II-od rendű 1 frt., III-ad rendű 80 kr., állóhely 50 kr.

— **(Egy magyar keringő.)** Valamikor, ezelőtt félszáz évvel, midőn Ardittinek *kiskeringője* megjelent, az egész világ bomlott annak bájos zenéje után. Azután a francia *Senerade*-keringő jutott dívatba s nemsokára az oláh Ivaneviczi-féle *Durvari*-keringő hódította meg a világot. Mindhárom keringő künn az országon termett, a bécsi iskola behatása alatt. Ezelőtt egy évvel jelent meg *Pavelko* Jolánnak, a kiváló művésznőnek magyar hangulatú keringője, angol missnek lévén ajánlva — angol czimzessel. *Narnie's Danse* a címe annak a kedves keringőnek, mely most érte meg második kiadását. Ez a tény eléggé documentálja a keringő értékét, mert bizony a magyar zenepiaczon alig éri meg valamely mű a második kiadást. Nemcsak melódiájának nemessége s az üde, banalitástól ment rhythmus hódítja meg eme keringő hallgatóját, hanem a bizarr és mesteri kézre valló harmonikálázás is, mely a keringőnek valódi, magasabb értéket ad. A mi behízselő van Waldkenfel dallamaiban, Metrának lüktető rhythmusában, Field mystikájában, azt viszontlátjuk eme keringőben. Messze kiemelkedik *Annuska keringője* a *Fahrbach* és *Lanner*-féle „walezerek” fölé s úgy conceptiója, mint a kidolgozás tekintetében a legkiválóbb magyar termékek közé sorakozik.

TÁVIRATOK.

Az országos tanárgyűlés.

Szabadka, július 4. (*Saját tudósítónktól.*) Az itteni tanárgyűlés ma bevégeződött. A tárgyalásokról két dolog érdemel említést: Először az, hogy a modern idegen nyelvek direkt tanítása ellen történt felszólalás, másodsor konstatáltatott, hogy a magyar nyelv új oktató tervének kifogástalan végrehajtása több átmeneti akadályba ütközik. Nagy lelkesedést keltett *Wlassics* miniszter és *Zsilinszky* államtitkár üdvötáviratai. Délben a város megvendégelte a tanárokat kiknek egy része délután átrándult Ujvidékre és Karlóczára.

Brassó, július 4. A polgári iskolai tanárok itteni közgyűlésén kimondták, hogy a német nyelv ezen túl a polgári leányiskolákban csak fakultative taníttassák, mivel azt heti 2—3 órában úgy sem lehet eredménnyel tanítani.

A százmillió család.

Páris, július 4. A Humbert-ügyre vonatkozólag jelentik, hogy abban a nyomdában, a melyben a francia járadékezimleteket nyomtatják, titkos házmozgást tartottak. Humbertné ugyanis áldozatainak gyakran járadékezimleteket mutatott, hogy jobban behálózza őket. Most kitudódott, hogy csak három 3—4 frankos járadékezimlete volt, a melyeket azután, a mint bebizonyult, 300,000 és

400,000 frankra hamisított. Ilyen módon sikerült bizalmat keltenie és óriási kölcsönöket szereznie.

A rablógyilkos némbor.

Budapest, július 4. (*Saját tudósítónktól.*) *Petrónét*, a rablógyilkos némbort, miután az ügyészséghez átszállították, a fogházi orvos megvizsgálta és olyan gyengének találta, hogy a rabkórházba való szállíttatása vált szükségessé. *Petróné*, védőjeül *Nessi Pál* orsz. gyűlési képviselőt nevezte meg.

Az automobilisták Budapesten.

Budapest, július 4. (*Saját tudósítónktól.*) A Bécsben összegyűlt automobilisták francia és magyar zászlókkal díszítve *Pozsony* — *Győrön* át Budapestre utaztak. Mintegy 40 automobil érkezett meg a bndai vámnál. Nagy közönség élén *Szapáry Pál* gróf fogadta őket és a többi rendezővel együtt kalauzolta a városban az érdekes vendégeket,

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A gyémánt gyűrű.** Két évvel ezelőtt *Klein Vilmos* bősörményi kereskedő felesége elvesztett egy gyémánt gyűrűt. A gyűrű tudnillik eltűnt és nem találták sehhol. *Ignát Juliánna* volt akkortájt a eseléd *Kleinnéknél*, sőt gyanúsították a gyűrű eltűntetésével, de hiában volt minden: nem találták meg nála. Két évvel azután, a tavaszen, *Klein Vilmosné* az utczán találkozott a volt eselédjével és meglátta az ujján csillogni az ő elvesztett gyűrűjét. *Juliánna*t kérdőre vonták azon izében, de a leány valami *Miskát* emlegetett, hogy attól kapta a gyűrűt, a ki most katona soron van, de hogy hol, azt nem tudja. Egyszer *Nagy*, máskor *Kiss Miskának* mondta a gyűrű adományozóját, de mivel a hadseregben ilyen nevű bősörményi hadfi nem létezik: a lányt vonták felelősségre lopás büntette miatt. A debreczeni kir. törvényszék *Szeőke István* dr. elnöklete alatt fegnap ítélkezett *Ignát Juliánna* fölött és tekintettel arra, hogy a lopás idején csak 14 éves volt, két heti fogházra ítélte.

§ **A ló.** Két szoboszlai magyar állott tegnap a debreczeni kir. törvényszék előtt. Egy ló miatt történt az egész baj, mégpedig azért mert a ló meghalt. Epen legrosszabb időben, mert nyomtatnia kellett volna. A döglött ló pedig tudvaleg nem alkalmas a nyomtatásra. *Kozma Imre* és *Vágó Mihály* együtt vettek egy vak lovat, hogy azt a kis buzát kinyomtassák vele. Úgy állapodtak meg, hogy nyomtatás után eladják és a pénzen ismét megosztoznák. Közben *Kozma* felesége beteg lett és a jó ember hazament a feleségét ápolni, tehát *Vágóra* maradt a ló. Hogy, hogy nem a ló megdöglött. *Kozma* követelte a pénzt, mert — ugymond — *Vágó* az oka, hogy megdöglött mielőtt eladták volna. Polgári perre vitte a dolgot azt állítva arra, hogy *Vágó* megvette tőle a lovat, viszont *Vágó* megesküdött, hogy csak heti használatra bérelte tőle. *P. Nagy Sándor*

személyében akadt aztán egy ember, aki esküvel bizonyította, hogy *Kozma* ő előtte jelentette ki, hogy a lovat megvette. A dolog bonyolodott, de azért a törvényszék eligazodott rajta és hamis eskü miatt vont a vád alá *Vágó Mihályt*. A tanúk azonban nem tudtak úgy vallani, hogy *Vágónak* kára lett belőle, mert az ügyész a vádat alig tette, mire a törvényszék felmentő ítéletet hozott.

§ **Vétkes bukások.** Az általános kereskedelmi pangás napról-napra idézi elő a család vagy vétkes bukásokat. Tegnap két ilyen ügyet tárgyalt a debreczeni kir. törvényszék dr. *Oláh Miklós* elnöklete alatt. Az egyikben özv. *Mustó Sándorné* volt a vádlott. Szürszabó üzlete volt 33 éven keresztül. Az első 3 évben férje vezette az üzletet; és mikor az meghalt 30 évig ő volt az üzlet vezetője. A törvényekhez nem igen értett a szegény öreg asszony, a ki három fiut nevelt fel ez alatt becsületben, tisztességben. A szürszabó iparág hanyatlásnak indult és az üzlet nagyon rosszul ment. *Mustóné* esődbe jutott, de nem tudta, hogy ezt be kell jelenteni. Vétkes bukás címén 10 korona pénzbírságra ítélte tegnap a törvényszék.

A második ügy már bonyolódottabb volt. A vádlott *Gyarmathy József*, akinek a *Kossuth*-uteza végén volt kis szatócs üzlete. A vétke abban rejlett, hogy 1897 óta nem vezetett könyveket. A esődbejelentés előtt pár héttel a jövedelemből szivességi kölcsönöket fizetett, az által megkárosítva a hitelezőit. A törvényszék *Gyarmathyt* 40 korona pénzbírságra ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Phönix ügynöke.** A *Phönix* biztosító társaság debreczeni képviselősege megbizta *Kaufman Ignác*ot, hogy az életbiztosításokat szerezzen a társaságnak. *Kaufman* lerándult Debreczenbe és egy szombati napon, a *Frohner* szállodában találkozott *Frankl Vilmos*sall. Úgy szóval megkötötték az ügyletet, de — szombat lévén — *Frank* nem akarta aláírni a kötvényt. *Kaufman* tehát elment haza és otthon a feleségével iratta alá *Frank* nevét, valamint az orvosi bizonyítványt is, hogy a jutalékot felvehesse. *Békassy Sándor*, a *Phönix* itteni képviselőségének vezetője gyanusnak találta az aláírásokat. Miután kitűnt a turpisság, bűnvádi feljelentést tett *Kaufman* ellen. Ezenkívül még két magánokirat hamisítás is terheli *Kaufman* lelkiismeretét. A törvényszék a vádlottat négy rendbeli hamisítás büntetért 8 napi fogházra ítélte.

REGÉNYCSARNOK.

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Irta: *Jabloneczay Kálmán*.

VI.

Fogány esküvő.

(Folytatás)

27.

Közrefogva támogatva vezettek egy fertelmes csunya banyát, ki legalább százötven esztendősen lehetett, úgy nézett ki első pillantásra mint egy össze aszott mumia, melynek preparált csontjaira rá aszott a fekete ráncos bőr.

A fél szeme hiányzott a vén hárpíanak, fogai ezelőtt száz esztendővel kiveszett. Alsó állkapcsája hegyesen előre hajolva úgy tudta azt fel és alá mozo-

gatni, hogy minden perezben homlokához érinthette annak hegyét.

A banya undorítóan mosolygott, mikor a bámuló vőlegényel szembe állították.

A fejedelem nagyon jól látszott mutatni a legérdekesebb páron. Kaffer országban: Egy fiatal néger a kimustrált boszorkány vőlegénye?

Ez még a vad emberek között is ritka és elijesztő eseménynek számítatott.

A bálványok krampái (papok) teljes díszben sárga színű lepedő köpenyek alatt szintén megjelentek a szertartás megejtéséhez.

(Folyt. köv.)

Fényképező

kamara legalkalmasabb ajándék. Kellemes szórakozás és hasznos időtöltés. Ingyen oktatás és utasítás. Tessék ár-
lapot kérni **Komáromi József** fényképezési szaküzletéből: Debreczen, Piacz-utca 12 sz.

Hol jó és olcsó! **Fazekas Kálmán** Hatvan u. sz. (Koszarusház), hol mindennemű földfestékek valamint pillanat alatt száradó szobapadló és butor lakkok, firnisz, vékony és vastag asztalos enyv 38 kr kilója és minden szakmába vágó cizék olcsóbban mint bárhol a nagyérdemű közönség rendelkezésére állanak. 100 kiló portland 5, 100 kiló román 3 kor.

Kiadó lakás.

Bethlen-utca 12 sz. a.
öt szobás lakás
hozzá tartozó mellékkeliségekkel

k i a d ó.

Ertekezhetni Darabos-utca 42. sz.
a tulajdonossal.

Zenheféle Barátital

legjobb gyomor erősítő növény kivonat
főraktára.

CZEGLÉDI és POLGÁRNÁL.

Amputáltak!

Mulábakat, műkezeket továbbá, ferdénövésűek részére műtü-
zőket, combbizületi lob- és bénulás gyógy-
kezeléséhez szükséges „Hessing”-féle
készülékeket stb. jótállás mellett, a
legolesóbban készít

KELETI J. orthopaediai műnté-
zete Bpst, IV. Korona
herczeg-utczal7.

Dusan felszerelt raktár mindennemű
betegtoló-kocsik és székekből!

Képes árjegyzék ingyen.

Szines és fehér Batiszt

Mosó Blousok remek választékban
olcsón kaphatók a

Párisi divat áruházban

a főposta mellett.

Országos vásár Margittán.

Tudatom a t. érdeklődőkkel,
hogy **Margittán** (Biharvármegye) kö-
zelebb lesz az országos vásár, még
pedig

f. év július 16. és 17-én

barom vásár.

Folyó hó 18-án

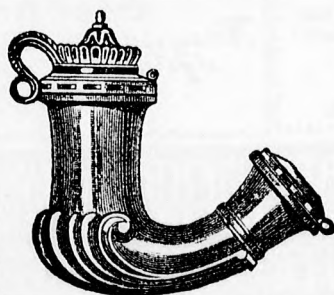
kirakó vásár.

Margitta, 1902. július 2.

Vásárbérlő.

Valódi tajték pipák és szipkák

legolesóbb
árban

kaphatók

Szent-Királyi Tivadar

műiparáruüzletében.

915 K.
1902

Egyek község előljáróitól.

Hirdetmény.

Egyek község képviselő tes-
tölete egy mélyebb rétegű kutnak
furását határozván el, a munkát
vállalni szándékozók felhivatnak,
hogy az erre vonatkozó aján-
lataikat — költségvetésüket —
Egyek község Előljáróságához a
f. é. július hó 31-ig nyujtsák be.
A később beadandó ajánlatok nem
fogadtatnak el.

Egyek, 1902. július 2-án.

Devics Lajos
községi jegyző,

Mikula György
bíró.

Divatos

női mosó ruha szövetek:

BATISTOK, ZEPHIREK,
ÁTTÖRT KELMÉK . . .
SZINES

ANGOLVÁSZNAK
COSMANOSI

SZINTARTÓ INDISCH-
FOULARD, SAVANNAH,
CHINE CSIKOS ÉS

KOCZKASVÁSZNAK

Métere 27 kr.
és 32 krajczár.

SZERB ÉS CSALÁNY-
VÁSZNAK

15 krajczártól
22 krajczárig.

TURISTA INGEK

nagyválasztékban

SZABO LAJOS FIAI cégégnél
Debreczen, Rózsater.

Szt. MARGITSZIGETI gyógyfürdő BUDAPESTEN

nyári és téli gyógyhely.

3° C. kénes hévforrás, thermai-, iszap-, villamos-fény-, mes-
terséges szénsavas forrólug-, mindennemű gyógy- és edző-
(Kneipp) fürdők. Svéd gyógyterem. Napfürdő. 150 hold árnyé-
kos park. Csuz. köszvény, ischiss, ízületi bántalmak, emésztő-
szervi bajok, szivbetegség, vesebántalmak, vérszegénység,
ideggyengeség ellen. — Szt. Margitszigeti üdítővíz, elsőrangú
szénsavval telített ásványvíz, mint asztalvíz legjobban ajánlva.

